

Økonomisk Politik 2027 - 2030

Grundlaget for den fortsatte udvikling af en attraktiv kommune for borgere og virksomheder er, at der er orden i økonomien. Den økonomiske politik indeholder således politiske og økonomiske pejlemærker, der sætter en ansvarlig økonomisk kurs for Syddjurs Kommune i perioden 2027-2030.

Pejlemærkerne forpligter administrationen til, så vidt muligt, at give Byrådet handlemuligheder til at kunne opfylde pejlemærkerne. Handlingerne afspejler sig i de årlige budgetter, der er udtryk for kommunens løbende politiske prioritering af kommunens ressourcer. Budgettet skal efterleves og respekteres af organisationen og på den baggrund er ufinansierede tillægsbevillinger i løbet af budgetåret ikke en mulighed.

Da den økonomiske politik sætter den overordnede retning for budgetlægningen i kommunen, er politisk ejerskab i Byrådet helt centralt for, at politikken får reel betydning som ramme for den løbende økonomistyring og som et flerårigt sigtepunkt for kommunens økonomiske udvikling.

Den økonomiske politik for denne byrådsperiode skal håndtere en særlig situation, idet det statsligt nedsatte Finansieringsudvalg skal afgive en rapport om det kommunale tilskuds- og udligningssystem senest ultimo 2027 med henblik på at tilvejebringe et fagligt grundlag for politisk stillingtagen til ændringer generelt i tilskuds- og udligningssystemet. Ændringerne forventes at træde i kraft med Budget 2029. Reformen kan påvirke kommunens finansiering markant i både opadgående eller nedadgående retning, hvilket kan give et behov for at justere pejlemærkerne i den økonomiske politik. Sundhedsreformen og det endelige resultat af ejendomsskatteformen udgør andre væsentlige kilder til usikkerhed i perioden.

Den økonomiske politik er vedtaget af Byrådet 27. maj 2026.

Formålet med Syddjurs Kommunes økonomiske politik

Den økonomiske politik skal sikre en langsigtet stabil økonomisk kurs i Syddjurs kommune ved at udstikke langsigtede politiske pejlemærker for Syddjurs Kommunes budgetlægning. Pejlemærkerne skal levere en tydelig ramme, som Byrådet kan stille sig bag, og derved sikre politisk opbakning og vilje til at efterleve de økonomiske målsætninger.

Pejlemærkerne sikrer en robust økonomisk ramme, der sikrer, at kommunens økonomi kan absorbere konjunkturmæssige udsving i økonomien, uden at der nødvendigvis skal skæres i den borgernære service eller i anlægsvirksomheden.

For at være robust skal budgettet balancere. I vurdering af om budgettet er i balance, ses der både på det enkelte budgetår og over en flerårig periode. Der skal i den løbende budgetlægning ske en vurdering af, hvordan for eksempel midlertidige "stød" påvirker økonomien som efterreguleringer på indtægtssiden og periodiseringen af anlæg.

Det bidrager også til et robust budget, at der er en realistisk budgetlægning og gennemsigthed i budgetfremskrivningen. Budgettet fremskrives med pris- og lønudviklingen og den demografiske udvikling. Der korrigeres for ændringer på baggrund af det årlige statslige lov- og cirkulæreprogram.

Det forudsættes, at større budgetubalancer afdækkes, og så vidt muligt søges løst i budgetoplægget. Ud over at frembringe den nødvendige finansiering skal budgetoplægget også så vidt muligt sikre, at der skabes et økonomisk råderum til politisk prioritering.

Pejlemærkerne i den økonomiske politik er opgjort i 2027 pris- og lønniveau, og forudsættes fremskrevet fra år til år, når fremskrivningsprocenten i økonomaftalen mellem KL og Regeringen er kendt.

Pejlemærke 1 | Indkomstskatten må ikke stige

Pejlemærket er, at indkomstskatten ikke må stige. Skatteprocenten i Syddjurs Kommune er relativ høj i forhold til kommunerne i Østjylland, herunder især i forhold til Aarhus Kommune. Derudover har der igennem mange år, og på tværs af skiftende regeringer, været et generelt skattestop i den offentlige sektor, hvilket i praksis vanskeliggør en yderligere opjustering af den kommunale indkomstskat. Skatten må på den baggrund ikke stige i Syddjurs Kommune.

Grundskylden, der er kommunernes form for ejendomsskat, har en lovbestemt skatteprocent frem til og med 2028. Som en kommune med mange sommerhuse er der behov for finansiering af infrastruktur til sommerhusbeboere og feriegæster. Alt efter de kommende aftaler mellem KL og Regeringen kan der i forbindelse med Budget 2029 være behov for at se på forholdet mellem skatteindtægter fra indkomstskat på arbejde og grundskyld.

Pejlemærke 2 | Et ordinært driftsresultat på minimum 145 mio. kr. årligt (2027-niveau)

Pejlemærket er et årligt, skattefinansieret driftsoverskud på minimum 145 mio. kr. Niveauet er udtryk for en økonomisk ansvarlig balance i den samlede skattefinansierede virksomhed, idet det generelt kan finansiere skattefinansierede anlæg samt nettoafdrag på lån og finansforskydninger, hvor finansforskydninger kan variere lidt fra år til år. Skattefinansierede anlæg er inklusive den del af anlæg af plejeboliger (omkring 10 procent), der ikke er lånefinansieret. Nettoafdrag er udtryk for afdrag fratrukket nye lån.

Pejlemærke 3 | Anlægsudgifter på omkring netto 112 mio. kr. årligt (2027-niveau)

Pejlemærket er et nettoanlægsniveau på cirka 112 mio. kr. Det er med udgangspunkt i et niveau for en kommune med lignende rammevilkår som Syddjurs Kommune. Projekter med etablering af plejeboliger medtages kun med en andel på omkring 10 procent, da projekterne lånefinansieres og ikke indgår bruttoanlægsrammen for kommunerne.

Anlægsniveauet forudsætter, at der er økonomisk råderum i den samlede økonomi jævnfør pejlemærket om overskud på det ordinære driftsresultat. Et passende anlægsniveau skal sikre den nødvendige kapacitet og kvalitet i de kommunale tilbud til borgere og virksomheder i Syddjurs Kommune.

Jordforsyningsområdet, som omfatter køb og salg af grunde samt byggemodningsudgifter, skal over en fire-årig periode hvile i sig selv, og budgetlægges som udgangspunkt ud fra en forudsætning om, at der på baggrund af salg af attraktive grunde er en merindtægt, der kan bruges til strategiske opkøb af jord eller byggemodninger, så området økonomisk hviler i sig selv som udgiftsneutralt. Endvidere budgetlægges med mulighed for strategisk jordopkøb i form af mere langsigtede investeringer, som afleder salgsindtægter på længere sigt.

Pejlemærke 4 | Gælden skal falde fra år til år

Pejlemærket er, at den skattefinansierede gæld skal falde i perioden 2027 - 2030. Det betyder, at lånoptagelse som udgangspunkt skal være mindre end afdragene på den skattefinansierede gæld år for år. Pejlemærket omhandler den skattefinansierede gæld og ikke afdrag på lån til ældreboliger og forsyningsvirksomheder, som er reguleret på anden vis (brugerfinansieret).

Kommunerne er underlagt faste regler i forhold til mulighederne for at låne til anlægsudgifter. Låntagning er reguleret i kommunernes lånebekendtgørelse og kan således som udgangspunkt kun finde sted, hvis der er låneadgang efter gældende regler eller en konkret uddelt lånepulje. Kommunernes lånemuligheder forventes begrænset i de kommende år – blandt andet som følge af en generel god likviditet på tværs af landets kommuner.

Undtagelsesvist kan ekstraordinære anlægsinvesteringer, som kan bidrage til fortsat udvikling, omstilling og effektivisering muliggøre en afvigelse fra den her beskrevne hovedregel. Kommunens finansielle strategi beskriver nærmere de politiske vedtagne rammer for kommunens gældspleje.

Pejlemærke 5 | En gennemsnitlig kassebeholdning på 250 mio. kr. (2027-niveau)

Pejlemærket er, at der til enhver tid er en samlet likviditet opgjort efter kassekreditreglen på cirka 250 mio. kr., svarende til cirka 5.600 kr. pr. indbygger. Kassebeholdningen skal sikre, at kommunen er robust over for uforudsete økonomiske hændelser, for eksempel forværrede økonomiske konjunkturer og eksterne økonomiske stød. Det kan også være ændringer i den kommunale udligning eller ejendomsbeskatning.

Ved fastlæggelse af niveauet er der taget hensyn til, at der i de senere år har været fokus på kommunernes opbygning af kassebeholdninger og opfordringer fra KL og Regeringen om at nedbringe likviditeten for eksempel ved gældsafvikling.

På den anden side vil en lavere kassebeholdning gøre kommunen mere sårbar overfor uforudsete økonomiske begivenheder, som for eksempel strukturelle ændringer i indtægtsgrundlaget ved ændringer i udligningssystemet, skattesystemet eller refusionsomlægninger. En kassebeholdning af en vis størrelse giver også bedre mulighed for en effektiv kapitalforvaltning.

Det vil derfor være acceptabelt med perioder, hvor kassebeholdningen ligger over pejlemærket, mens det vil være mere udfordrende, hvis der er længere perioder, hvor den er lavere end pejlemærket.

Pejlemærke 6 | Efterlevelse af nationale økonomiaftaler om den kommunale økonomi

Pejlemærket er, at Syddjurs Kommune altid ønsker at bidrage målrettet til at efterleve de årlige kommuneaftaler indgået mellem KL og Regeringen. Dette gælder også med hensyn til de aftalte økonomiske rammer for service, anlæg og skatteniveau, som ved manglende efterlevelse desuden er underlagt økonomiske sanktioner – både kollektivt og individuelt for kommunerne.

Det er en meget stor sum penge, der årligt passerer gennem kommunerne til serviceydelser, overførselsindkomster og anlægsinvesteringer. Derfor må den kommunale økonomi inddrages i den samlede nationale økonomiske politik, der styres af Regeringen og Folketinget. Denne koordination finder sted i budgetsamarbejdet mellem staten og kommunerne. Budgetsamarbejdet er ikke vedtaget ved lov, men er udviklet gennem en lang tradition for brede kompromisløsninger.

Hvert år forhandler KL og Regeringen en aftale om kommunernes økonomi for det kommende år. Økonomiaftalen mellem KL og regeringen indeholder bl.a. rammer for service- og anlægsudgifterne samt målsætninger for kommunernes skatteudskrivning og yderligere finansiering. Det skal bemærkes, at aftalerne indgås for kommunerne under ét.